EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 17.10.2023
COM(2023) 582 final

2023/0355 (COD)

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON PÄÄTÖS

direktiivin 2014/62/EU muuttamisesta tiettyjen raportointivaatimusten osalta

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

• Ehdotuksen perustelut ja tavoitteet

Komissio korosti tiedonannossaan *EU:n pitkän aikavälin kilpailukyky vuoden 2030 jälkeen*([1]) sellaisen sääntelyjärjestelmän tärkeyttä, jolla varmistetaan tavoitteiden saavuttaminen mahdollisimman vähin kustannuksin. Sen vuoksi komissio on sitoutunut järkeistämään ja yksinkertaistamaan raportointivaatimuksia uudella otteella. Tavoitteena on viime kädessä vähentää tällaisia rasitteita 25 prosentilla heikentämättä kuitenkaan politiikan tavoitteita.

Raportointivaatimuksilla on keskeinen rooli lainsäädännön asianmukaisen täytäntöönpanon ja seurannan varmistamisessa. Vaatimuksista aiheutuvat kustannukset kompensoituvat suurelta osin niiden tuomilla hyödyillä, jotka liittyvät erityisesti keskeisten politiikkatoimien seurantaan ja niiden noudattamisen varmistamiseen. Raportointivaatimukset voivat kuitenkin myös aiheuttaa kohtuuttomia rasitteita sidosryhmille, erityisesti pk-yrityksille ja mikroyrityksille, kun otetaan huomioon organisatorinen ja teknologinen kehitys, joka edellyttää alkuperäisten raportointivaatimusten mukauttamista. Ajan mittaan niiden kasautuminen voi johtaa tarpeettomiin, päällekkäisiin tai vanhentuneisiin velvoitteisiin, tehottomaan raportointitiheyteen ja raportoinnin ajoitukseen tai riittämättömiin tiedonkeruumenetelmiin.

Sen vuoksi raportointivelvoitteiden yksinkertaistaminen ja hallinnollisen taakan keventäminen ovat ensisijaisia tavoitteita. Tällä ehdotuksella pyritään yksinkertaistamaan aloitetta, joka sisältyy talous- ja rahaliiton alaa koskevaan komission kunnianhimoiseen tavoitteeseen ”Ihmisten hyväksi toimiva talous”.

Ehdotuksella järkeistetään raportointivelvoitteita poistamalla sellaiset ilmoitukset, jotka eivät ole enää tarpeellisia.

Raportointivaatimukset koskevat viranomaisia. Tällä ehdotuksella poistettaisiin direktiivin 2014/62/EU[2] 11 artiklassa säädetty jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten velvollisuus toimittaa komissiolle tilastotietoja rahanväärennysrikosten lukumäärästä sekä väärennysrikoksista syytteeseen asetettujen ja tuomittujen henkilöiden lukumäärästä. Jäsenvaltioiden viranomaisilla on vaikeuksia kerätä ja toimittaa luotettavia tietoja tämän säännöksen noudattamiseksi, eikä niillä toisaalta ole kovin merkittävää roolia kyseisen säädöksen tehokkaassa täytäntöönpanossa.

• Yhdenmukaisuus muiden alaa koskevien politiikkojen säännösten kanssa

Ehdotus on osa ensimmäistä toimenpidepakettia, jonka tarkoituksena on järkeistää raportointivaatimuksia. Kyseessä on yksi vaihe prosessissa, jossa tarkastellaan kattavasti nykyisiä raportointivaatimuksia, jotta voidaan arvioida niiden merkityksellisyyttä ja tehostaa niitä.

Näillä toimenpiteillä käyttöön otettu järkeistäminen ei vaikuta kyseisen politiikan alan tavoitteiden saavuttamiseen seuraavista syistä:

Direktiivin 2014/62/EU ensisijaisena tavoitteena on suojata euroa ja muita valuuttoja väärentämiseltä rikosoikeuden keinoin.

---

1 COM(2023) 168.

2 EUVL L 151, 21.5.2014, s. 1.

Siinä vahvistetaan vähimmäissäännöt euron ja muiden valuuttojen väärentämiseen liittyvien rikosten ja seuraamusten määrittelyä varten. Lisäksi direktiivissä otetaan käyttöön yhteiset säännökset, joilla vahvistetaan näiden rikosten torjuntaa, parannetaan niiden tutkintaa ja tehostetaan yhteistyötä rahanväärennyksen torjunnassa.

Direktiivin keskeisiä osatekijöitä ovat muun muassa rahanväärennösten valmistamisen ja levittämisen sekä väärennysrikosten valmistelun, kuten turvaominaisuuksien tuottamisen, kriminalisointi, rangaistussäännökset, alueperiaate ja ekstraterritoriaalinen toimivalta. Lisäksi siihen sisältyy säännös tiettyjen tutkintakeinojen käytöstä sekä säännös, jolla varmistetaan, että kansalliset setelien tutkimuskeskukset ja kansalliset metallirahojen tutkimuskeskukset voivat analysoida euroväärennöksiä meneillään olevissa oikeudenkäynneissä. Näiden seikkojen tehokas saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä on olennaisen tärkeää direktiivin tavoitteiden saavuttamiseksi.

Direktiivissä edellytetään myös, että jäsenvaltiot toimittavat komissiolle asiaankuuluvat tilastotiedot väärennettyjä seteleitä ja metallirahoja koskevien rikosten lukumäärästä sekä syytteeseen asetettujen ja tuomittujen henkilöiden lukumäärästä.

Nämä tiedot auttaisivat periaatteessa saamaan kattavamman kuvan väärentämisen ongelmasta unionin tasolla ja edistäisivät siten toimien tehostamista.

Kokemus on kuitenkin osoittanut, että euron väärentämisen johdosta käynnistettyjä rikosoikeudenkäyntejä koskevat tilastotiedot, joita jäsenvaltiot ovat tämän säännöksen mukaisesti tuottaneet, eivät ole keskenään vertailukelpoisia ja usein ne ovat lisäksi hajanaisia, puutteellisia ja epätarkkoja. Käytännössä velvoitteen avulla ei siis voida seurata ja arvioida tehokkaammin, onko direktiivillä saavutettu sille asetettu tavoite.

Tilastotietojen ilmoittamisvelvoitteiden täyttämättä jättäminen ei yleensä riitä perusteeksi vapauttaa jäsenvaltiot näistä velvoitteista. Päinvastoin velvoitteiden noudattamista olisi pyrittävä parantamaan muun muassa testaamalla erilaisia lähestymistapoja ja/tai helpottamalla komission yhteisten raportointistandardien ja -muotojen käyttöönottoa jäsenvaltioiden raportointivelvoitteiden perustaksi.

Erityisesti euron väärentämisen osalta on kuitenkin jo olemassa raportointivelvoitteita, jotka koskevat takavarikoitujen väärennettyjen kolikoiden ja seteleiden lukumääriä. Jäsenvaltioiden kansallisten viranomaisten on lähetettävä väärennetyt setelit ja kolikot kansallisiin tutkimuskeskuksiin analysointia ja tunnistamista varten. Pankkien ja muiden luottolaitosten on poistettava liikkeestä kaikki eurosetelit ja -kolikot, joiden ne epäilevät olevan väärennöksiä, ja luovutettava ne toimivaltaisille kansallisille viranomaisille.

Ilmiön suuruusluokka ja kehityssuuntaukset on siis hyvin dokumentoitu, ja ne ovat toimivaltaisten kansallisten viranomaisten tiedossa.[3] Velvollisuus ilmoittaa rikosoikeudenkäyntejä koskevat tilastotiedot tämäntyyppisten rikosten osalta ei näin ollen ole keskeistä sen varmistamiseksi, että direktiivin tavoitteet saavutetaan ja niitä valvotaan.

- **Yhdenmukaisuus unionin muiden politiikkojen kanssa**

Komissio varmistaa sääntelyn toimivuutta ja tuloksellisuutta koskevan REFIT-ohjelman mukaisesti, että lainsäädäntö on tarkoituksenmukaista, se on kohdennettu sidosryhmien tarpeisiin ja sillä minimoidaan rasitteet ja saavutetaan samalla sen tavoitteet. Ehdotus on näin ollen osa REFIT-ohjelmaa, sillä sen avulla kevennetään EU:n sääntelykehyksestä aiheutuvaa raportointitaakkaa.

[3] Kaikki väärennettyjä seteleitä ja kolikoita koskevat tiedot kirjataan EKP:n rahanväärennösten seurantajärjestelmään (CMS) ja jaetaan kansallisille toimivaltaisille viranomaisille raporteissa ja asiantuntijaryhmien kokouksissa.

Tietyt raportointivaatimukset ovat olennaisen tärkeitä, mutta lisäksi niiden on oltava mahdollisimman tehokkaita, niissä on vältettävä päällekkäisyyksiä, niiden avulla on poistettava tarpeettomia rasitteita ja niissä on mahdollisuuksien mukaan hyödynnettävä digitaalisia ja yhteentoimivia ratkaisuja.

Tällä ehdotuksella järkeistetään raportointivaatimuksia ja tehostetaan näin lainsäädännön tavoitteiden saavuttamista ja vähennetään siitä viranomaisille aiheutuvaa taakkaa.

2. OIKEUSPERUSTA, TOISSIJAISUUSPERIAATE JA SUHTEELLISUUSPERIAATE

• Oikeusperusta

Tämän ehdotuksen oikeusperusta on rikosoikeudellista yhteistyötä koskeva 83 artiklan 1 kohta, joka on yhteensopiva direktiivin 2014/62/EU kanssa.

• Toissijaisuusperiaate (jaetun toimivallan osalta)

Raportointivaatimuksista säädetään EU:n lainsäädännössä. Siksi niiden järkeistäminen toteutetaan parhaiten EU:n tasolla oikeusvarmuuden ja raportoinnin johdonmukaisuuden varmistamiseksi. Näin varmistetaan kaikkien julkishallintojen tasapuoliset toimintaedellytykset kaikkialla EU:ssa, sillä ne hyötyvät näistä toimenpiteistä johtuvasta raportointivaatimusten järkeistämisestä.

• Suhteellisuusperiaate

Raportointivaatimusten järkeistäminen yksinkertaistaa oikeudellista kehystä, sillä nykyisiin vaatimuksiin tehdään vain vähäisiä muutoksia, jotka eivät vaikuta laajemman politiikkatavoitteen sisältöön. Ehdotus sisältää sen vuoksi ainoastaan muutoksia, jotka ovat tarpeen tehokkaan raportoinnin varmistamiseksi, eikä kyseisen lainsäädännön olennaisia osia muuteta.

• Toimintatavan valinta

Koska muutoksilla ainoastaan poistetaan jäsenvaltioita koskeva tiedonantovelvollisuus, mikä ei edellytä minkäänlaista säännösten saattamista osaksi jäsenvaltioiden kansallista lainsäädäntöä, asianmukaisin oikeudellinen väline on Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös, joka hyväksytään noudattaen Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 83 artiklan 1 kohdassa määrättyä menettelyä.

3. JÄLKIARVIOINTIEN, SIDOSRYHMIEN KUULEMISTEN JA VAIKUTUSTENARVIOINTIEN TULOKSET

• Jälkiarvioinnit/toimivuustarkastukset

Ei sovelleta

• Sidosryhmien kuuleminen

Ei sovelleta

• Asiantuntijatiedon keruu ja käyttö

Tämä ehdotus perustuu nykyisten raportointivelvoitteiden sisäiseen tarkasteluun sekä asiaan liittyvän lainsäädännön täytäntöönpanosta saatuihin kokemuksiin. Koska ehdotus on osa EU:n lainsäädännöstä johtuvien raportointivaatimusten jatkuvaa arviointia, tällaisia rasitteita ja niiden vaikutuksia sidosryhmiin tarkastellaan myös jatkossa.

- **Vaikutustenarviointi**

Ehdotus koskee lainsäädäntöön tehtäviä vähäisiä ja kohdennettuja muutoksia, joiden tarkoituksena on järkeistää raportointivaatimuksia. Se perustuu lainsäädännön täytäntöönpanosta saatuihin kokemuksiin. Muutoksilla ei ole merkittäviä vaikutuksia politiikkaan, vaan niillä ainoastaan varmistetaan tehokkaampi ja vaikuttavampi täytäntöönpano. Muutosten kohdennetun luonteen ja asianmukaisten toimintavaihtoehtojen puuttumisen vuoksi vaikutustenarviointia ei tarvita.

- **Sääntelyn toimivuus ja yksinkertaistaminen**

Kyseessä on REFIT-ehdotus, jolla pyritään yksinkertaistamaan lainsäädäntöä ja keventämään sidosryhmien taakkaa.

Sillä kevennetään toimivaltaisten viranomaisten hallinnollista taakkaa poistamalla tarpeeton tilastointia koskeva raportointivaatimus.

- **Perusoikeudet**

Ei sovelleta

4. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

Ei sovelleta

5. LISÄTIEDOT

- **Selittävät asiakirjat (direktiivien osalta)**

Ei sovelleta

- **Ehdotukseen sisältyvien säännösten yksityiskohtaiset selitykset**

Tällä ehdotuksella kumotaan euron ja muiden valuuttojen suojaamisesta rahanväärennykseltä rikosoikeuden keinoin annetun direktiivin 2014/62/EU 11 artikla, ottaen huomioon euron ja muiden valuuttojen väärentämisen torjunnan kannalta merkitykselliset erityisolosuhteet. Sillä poistetaan tilastotietoja koskevat tarpeettomat raportointivaatimukset, jotka on otettu käyttöön kyseisellä säännöksellä.

2023/0355 (COD)

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON PÄÄTÖS

direktiivin 2014/62/EU muuttamisesta tiettyjen raportointivaatimusten osalta

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 83 artiklan 1 kohdan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen kun esitys lainsäätämisjärjestyksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon[4],

noudattavat tavallista lainsäätämisjärjestystä,

sekä katsovat seuraavaa:

(1) Raportointivaatimuksilla on keskeinen rooli lainsäädännön asianmukaisen seurannan ja täytäntöönpanon varmistamisessa. On kuitenkin tärkeää yksinkertaistaa näitä vaatimuksia, jotta voidaan varmistaa niiden vastaavan aiottua tarkoitusta ja rajoittaa hallinnollista taakkaa.

(2) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/62/EU[5] 11 artiklassa edellytetään, että jäsenvaltiot toimittavat komissiolle vähintään kahden vuoden välein tilastotiedot väärennettyjä seteleitä ja metallirahoja koskevien rikosten lukumäärästä sekä niiden henkilöiden lukumäärästä, jotka on asetettu syytteeseen ja tuomittu näistä rikoksista.

(3) Euron väärentämisen osalta on jo olemassa neuvoston asetuksen (EY) N:o 1338/2001[6] 3 artiklan 1 kohdan mukainen velvollisuus ilmoittaa takavarikoitujen väärennettyjen metallirahojen ja seteleiden lukumäärä. Ilmiön suuruusluokka ja kehityssuuntaukset on hyvin dokumentoitu, ja ne ovat toimivaltaisten kansallisten viranomaisten tiedossa. Velvollisuus ilmoittaa rikosoikeudenkäyntejä koskevat tilastotiedot tämän rikollisuuden alan osalta ei näin ollen ole keskeistä sen varmistamiseksi, että direktiivin 2014/62/EU tavoitteet saavutetaan ja niitä valvotaan.

(4) Sen vuoksi direktiivin 2014/62/EU 11 artiklassa säädetty vaatimus olisi poistettava komission tiedonannon ”EU:n pitkän aikavälin kilpailukyky vuoden 2030 jälkeen”[7] mukaisesti.

---

4 EUVL C 271, 19.9.2013, s. 42.

5 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/62/EU, annettu 15 päivänä toukokuuta 2014, euron ja muiden valuuttojen suojaamisesta rahanväärennykseltä rikosoikeuden keinoin ja neuvoston puitepäätöksen 2000/383/YOS korvaamisesta (EUVL L 151, 21.5.2014, s. 1).

6 Neuvoston asetus (EY) N:o 1338/2001, annettu 28 päivänä kesäkuuta 2001, euron väärentämisen torjunnan edellyttämistä toimenpiteistä (EYVL L 181, 4.7.2001, s. 6).

7 COM(2023) 168.

(5) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitetyssä, Tanskan asemasta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 22 olevien 1 ja 2 artiklan mukaisesti Tanska ei osallistu tämän päätöksen hyväksymiseen, päätös ei sido Tanskaa eikä sitä sovelleta Tanskaan.

(6) [”Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitetyssä, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen osalta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 21 olevan 3 artiklan mukaisesti Irlanti on ilmoittanut haluavansa osallistua tämän päätöksen hyväksymiseen ja soveltamiseen.” TAI ”Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitetyssä, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen osalta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 21 olevien 1 ja 2 artiklan mukaisesti Irlanti ei osallistu tämän päätöksen hyväksymiseen, päätös ei sido Irlantia eikä sitä sovelleta Irlantiin, sanotun kuitenkaan rajoittamatta mainitun pöytäkirjan 4 artiklan soveltamista.”]

(7) Sen vuoksi direktiiviä 2014/62/EU olisi muutettava,

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Poistetaan direktiivin 2014/62/EU 11 artikla.

2 artikla

Tämä päätös on osoitettu jäsenvaltioille perussopimusten mukaisesti.

Tehty Brysselissä

Euroopan parlamentin puolesta	*Neuvoston puolesta*
Puhemies	*Puheenjohtaja*